Dr. Josef Kotek:

Mezinárodní konference práce.

I. Obeslání konference, ustavení komisí a uznání mandátů.

XII. zasedání Mezinárodní konference práce konalo se v Ženevě ve dnech 30. května až 22. června 1929. Tato konference byla obeslána dosud největším počtem států, neboť z 55 členů Mezinárodní organisace práce bylo na ní zastoupeno celkem 50 států, a také největším počtem delegátů a poradců. Evropské státy, které jsou členy Společnosti Národů a Mezinárodní organisace práce, vyslaly všechny úplné delegace, t. j. delegaci vládní, zaměstnavatelskou a zaměstnaneckou, vyjma Norsko, které nevyslalo zástupce dělnictva, a dále mimo Albanie, která vyslala pouze delegáta vládního. Vedle Albanie zastoupeno bylo ještě těchto dalších 12 států pouze zástupci vládními: Bolivie, republika Dominiko, Haiti, Honduras, Kolumbie, Liberia, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peru, Salvador a Siam. Celkem bylo tudíž na konferenci 88 zástupců vládních, 37 zástupců zaměstnavatelských a 36 zástupců dělnických a kromě toho 232 odborní poradci, tedy celkem 393 osoby.

Československá delegace skládala se z 12 členů. Vládními delegáty byli Dr. Jan Brablec, ministerský rada z ministerstva sociální péče, a Dr. Otto Eisenstein, min. rada z ministerstva zemědělství. Delegátem zaměstnavatelským byl Dr. František Hodáč, generální tajemník Konfederace čs. zaměstnavatelských organisací, a dělnickým delegátem Václav Němeček, předseda Odborového sdružení československého. Poradci byli: za vládu Dr. Kotek, odbor. rada ministerstva sociální péče; za zaměstnavatele Dr. Vaněk, tajemník Konfederace zaměstnavatelských organisací, Dr. Fernegg, tajemník Svazu německých průmyslníků z Československa, Dr. Sottner, tajemník Svazu čsl. průmyslníků a posl. Tichi; za dělníky posl. A. Tučný, tajemník Československé obce dělnické, posl. A. Čuřík, generální tajemník Všeodborového sdružení křesťansko-sociálního dělnictva československého, a posl. A. Roscher, předseda Zentralgewerkschaftskomission des deutschen Gewerkschaftsbundes. Vedle toho zúčastnili se zasedání českoslovenští úředníci z Mezinárodního úřadu práce Dr. Teltšík a Dr. Kose, kteří byli nápomocni svými jazykovými znalostmi členům dělnické delegace, a dále Dr. Drbohlav, stálý dopisovatel Mezinárodního úřadu práce.

Zasedání konference zahájil dlouholetý předseda Správní rady Mezinárodního úřadu práce francouzský senátor A. Fontaine, který ve svém úvodním proslovu poukázal na vzrůst vlivu Mezinárodního úřadu práce a pokrok v sociálních otázkách, zdůraznil, že počet ratifikací do 15. března 1929 stoupl na 342, a oznámil pořad jednání XII. zasedání konference. Program tohoto zasedání byl velice obsažný, neboť vedle dvou otázek denního pořadu, projednávaných již ve druhém čtení, t. j. otázky zábrany pracovních úrazů a otázky ochrany dělníků zaměstnaných nakládáním lodí a skládáním zboží z nich proti úrazům, byly dvě otázky projednávané ve čtení prvém, t. j. otázka nucené práce domorodců v koloniích a otázka pracovní doby soukromých zaměstnanců ve vyšších službách. Kromě toho na pořadu jednání bylo: 1. obvyklá podrobná debata o rozsáhlé zprávě ředitelově, 2. zkoumání všeobecné zprávy o otázce nezaměstnanosti na podkladě všeobecné studie, vypra-

cované Mezinárodním úřadem práce, 3. zkoumání zprávy podané Správní radě Mezinárodního úřadu práce komisí znalců o sděleních jednotlivých vlád, týkajících se praktického provádění jimi přijatých mezinárodních úmluv, 4. zkoumání návrhu Správní rady na změnu jednacího řádu a 5. zkoumání a rozprava o resolucích, včas Mezinárodnímu úřadu práce předložených.

Za předsedu konference zvolen byl aklamací na návrh všech tří skupin (vládní, representované býv. franc. ministrem práce Godartem a I. vládním delegátem britským sirem Malcolm Devignem; jménem zaměstnavatelů přednesl návrh dánský delegát Oersted a za dělnickou skupinu Mertens z Belgie) bývalý dlouholetý říšskoněmecký ministr práce Dr. Brauns. Ve své zahajovací řeči promluvil Dr. Brauns o úkolech státní péče sociální, která nemá býti pouze represivní a poskytovati pomoc zaměstnancům nemocným a práce neschopným, nýbrž má býti především preventivní a u vědomí, že člověk je nejcennějším činitelem v národním hospodářství, usilovati o ochranu zdraví a života zaměstnancova a udržení jeho pracovní schopnosti zákonitou úpravou pracovní doby, péčí o zdraví a bezpečnost zaměstnanců, zlepšováním životních podmínek pracujících vrstev, preventivní léčbou, ochranou matek atd. Zlepšení právního postavení zaměstnance a jeho hmotných podmínek je nejlepším předpokladem spolupráce zaměstnanců se zaměstnavateli. Dr. Brauns poukázal též na význam odborových organisací zaměstnaneckých pro vybudování kolektivního pracovního práva, dále na důležitost řádného bydlení a význam domácnosti pro zaměstnance.

Místopředsedy konference byli zvoleni za skupinu vládní K. Duzmans z Lotyšska, za zaměstnavatele Čurčin z Jugoslavie, a za dělnickou skupinu Thorberg ze Švédska. Předsedkyní vládní skupiny byla zvolena norská delegátka paní Kjelsberg, předsedou skupiny zaměstnavatelské dánský delegát Oersted a předsedou skupiny zaměstnanecké belgický delegát Mertens.

Po ustavení předsednictva konference a předsednictva jednotlivých skupin bylo přikročeno ku jmenování členů jednotlivých komisí. V komisi pro jednací řád konference (36 členů) zastoupeno bylo Československo Drem Hodačem, který byl zástupcem Československa též v komisi návrhové (24 členů), kde byl náhradníkem v dělnické skupině též náš dělnický delegát Němeček. V komisi pro zkoumání zpráv jednotlivých vlád o provádění ratifikovaných úmluv, čili v tak zvané komisi pro článek 408 (30 členů) bylo Československo zastoupeno ve skupině vládní Drem Kotkem, ve skupině zaměstnavatelské Drem Sottnerem a ve skupině dělnické poslancem Čuříkem. V komisi pro úrazovou zábranu (68 členů) zastupoval naši vládu Dr. Eisenstein, zaměstnavatele Dr. Vaněk a skupinu dělnickou poslanec Tučný. V komisi pro ochranu dělníků zaměstnaných nakládáním lodí a skládáním zboží z nich (39 členů) zastoupena byla československá delegace zaměstnavatelská Drem Sottnerem. V komisi pro nucenou práci domorodců v koloniích (36 členů) Československo zastoupeno nebylo. V komisi pro pracovní dobu zaměstnanectva ve vyšších službách zastoupen byl náš stát ve skupině vládní Drem Brablecem (zástupce Dr. Kotek), ve skupině zaměstnavatelské Drem Hodačem (zástupce poslanec Tichi) a ve skupině dělnické V. Němečkem. V komisi pro nezaměstnanost (36 členů) zastupoval československou vládu Dr. Brablec (zástupce Dr. Kotek), zaměstnavatele Dr. Hodač (zástupce Dr. Fernegg) a skupinu dělnickou poslanec Roscher.

Ve všech komisích zastoupeny byly jednotlivé skupiny každá třetinou členů, pouze v komisi pro úrazovou zábranu byla zavedena na zkoušku nová metoda, navržená vládním delegátem kanadským Riddellem, spočívající v tom, že má se dostati zastoupení v komisích všem zástupcům vlády; protože však skupina vládní je na konferenci početně tak silná jako skupina zaměstnavatelská a zaměstnanecká dohromady, má

míti v komisi vládní delegát pouze 1 hlas, kdežto delegáti zaměstnavatelští a dělničtí po dvou hlasech.

Vedle protestu proti uznání mandátu estonského delegáta zaměstnavatelského byl podán jménem amsterodamské odborové internacionály též po sedmé protest proti uznání mandátu italského dělnického delegáta Razzy, který letos byl italskou vládou vyslán na místo dlouholetého dělnického zástupce Rossoniho. Protest dělnické skupiny proti uznání mandátu italského fašistického delegáta dělnického se opírá o tyto právní důvody: 1. V Italii není svobody odborového sdružování, jejíž zásadu mírové smlouvy výslovně žádají, nýbrž italský dělnický delegát je funkcionářem fašistického státu a nikoli zástupcem dělnictva svobodně zvoleným. 2. XIII. část mírových smluv, jednající o mezinárodní organisaci práce, rozeznává troji odlišné a neodvislé zájmy v otázce sociálního zákonodárství, totiž zájmy vlád, zaměstnavatelů a zaměstnanců a proto předpokládá neodvislé zastoupení všech těchto trojích zájmů, čemuž v Italii není. — Hlasy skupiny vládní a skupiny zaměstnavatelské byl mandát Razzův uznán. Zaznamenati však dlužno, že vlády velkobritská, australská, jihoafrická, německá a dánská zdržely se hlasování a že, třebas byl na XII. konferenci počet delegátů mnohem větší než léta minulá, že pro uznání mandátu Razzova se vyslovilo jen 84 delegátů, kdežto v roce 1927 bylo odevzdáno 100 hlasů pro uznání mandátu italského dělnického delegáta.

II. Zpráva ředitelova.

Zpráva ředitele Mezinárodního úřadu práce podává v prvé části přehled činnosti úřadu, druhá část obsahuje zprávy jednotlivých vlád o provádění mezinárodních konvencí jimi ratifikovaných. Prvá část zprávy ředitelovy dotýká se všeobecné činnosti Mezinárodního úřadu práce, pojednává o jeho vztazích ke státům, které jsou členy Mezinárodní organisace práce, a podává velmi podrobný výklad o hospodářské a sociální situaci i ve státech, které nejsou členy organisace práce, mluví o vztazích k těmto státům, zejména ke Svazu sovětských republik a Spojeným státům severoamerickým, dále jedná tento díl ředitelovy zprávy o vztazích Mezinárodního úřadu práce k organisacím zaměstnaneckým a zaměstnavatelským, k církvím a různým mezinárodním institucím, sledujícím otázky sociální nebo hospodářské; je tudíž objemným ročním přehledem sociálního pokroku a sociálního zákonodárství a přehledem hospodářského vývoje. Za minulý rok (od 15. března 1928 do 15. března 1929) přibylo 79 nových ratifikací mezinárodních úmluv, nejvyšší to roční přírůstek ratifikací za trvání Mezinárodní organisace práce. Počet ratifikovaných úmluv obnáší tudíž k uvedenému datu 342; mimo to je 33 ratifikací parlamenty jednotlivých států schváleno, dosud však v sekretariátě Společnosti Národů nezanešeno, a 121 ratifikace vládami parlamentům nebo jiným zákonodárným činitelům doporučena. Československo se svými 11 ratifikovanými úmluvami je na místě 16. Dosud však stále 24 států — členů Mezinárodní organisace práce neratifikovalo ani jediné úmluvy. Jde většinou o státy jiho- a středoamerické a státy asijské (Čínu, Siam).

Rozprava o zprávě ředitelově, zejména pak o činnosti Mezinárodní organisace práce a její výsledcích, zabrala několik plenárních schůzí konference. Do debaty zasáhlo 57 řečníků. V diskusi o zprávě ředitelově podávali zástupci vlád, stejně jako v létech minulých, obraz sociálněpolitického zákonodárství svých zemí s poukazem na snahu svých vlád o pokrok na poli sociálním, vysvětlovali výtky činěné vládám se strany zástupců dělnictva a vyslovovali úctu a sympatie dosavadní činnosti Mezinárodního úřadu práce. — Zaměstnavatelští delegáti ujišťovali účastníky konference svým porozuměním pro nutnost sociálního pokroku, doporučovali však, aby při sociálních reformách byl brán náležitý zřetel

na poměry hospodářské a na potřeby podniků. Dělničtí zástupci podávali kritiku činnosti Mezinárodního úřadu práce, stěžovali si na pomalý postup ratifikování mezinárodních úmluv a nedodržování úmluv přijatých některými státy, vytýkali nedostatky v sociálně-politickém zákonodárství a dávali podněty pro zlepšení a rozšíření činnosti Mezinárodního úřadu práce.

Největší ohlas vzbudilo na letošní konferenci práce prohlášení britského delegáta Wolfa, který odpovídal na dotaz britského dělnického delegáta Poultona o stanovisku britské vlády k washingtonské úmluvě a který jménem právě nově zvolené vlády Mac Donaldovy prohlásil, že vláda Velké Britanie má v úmyslu co nejdříve ratifikovati konvenci o 8hodinové době pracovní na podkladě londýnské dohody ministrů práce 5 nejprůmyslovějších států Evropy. Zaměstnavatelský britský delegát Forbes-Watson ohradil se jménem britských zaměstnavatelů proti prohlášení britské vlády, že učiní všechna opatření, aby co nejrychleji mohla ratifikovati washingtonskou konvenci. Také dánský zaměstnavatelský delegát Oersted podal výhrady jménem zaměstnavatelské skupiny k úmyslu britské vlády ratifikovati konvenci o 8hod. době pracovní na podkladě londýnského ujednání ministrů práce z 5 význačných průmyslových států. Naproti tomu Mertens, belgický dělnický delegát, vyjádřil ve své řeči radost nad prohlášením britské vlády, že hodlá ratifikovati konvenci washingtonskou o pracovní době. Ve své řeči brojil proti úspornému systému finanční komise Společnosti Národů vůči Mezinárodnímu úřadu práce a stěžoval si na pomalé tempo, s jakým konvence pracovní jsou ratifikovány. Stejné stesky pronesli i dělničtí zástupci z jihoamerických států, zejména brasilský delegát Carvalho, který mimo to vyzýval Mezinárodní úřad práce, aby věnoval větší pozornost jeho vlasti.

Řecký vládní delegát Tourmankis navrhoval zřízení mezinárodního úvěrního ústavu, který by se obíral problémy hromadné kolonisace a současně nabádal ke zřizování soukromých podniků kolonisačních a podniky ty financoval. Vládní delegáti zemí severských, totiž Dánska, Švédska a Finska mluvili mimo o specielních otázkách hlavně o dlouholeté spolupráci těchto zemí v otázkách politiky sociální. Rumunský ministr práce Raducano prohlásil, že nový režim v Rumunsku věnuje obzvláštní pozornost otázkám sociálně-politickým.

Španělský vládní delegát Gascon y Marin zabýval se ve své řeči především právnickými otázkami výroční zprávy ředitele Mezinárodního úřadu práce a upozornil na to, že otázka pracovní smlouvy přechází již nyní v mnohých evropských státech z práva civilního na pole práva veřejného a že v tomto směru nastává zajímavá přeměna, velmi důležitá s hlediska právního, totiž že dochází k autonomii zájmových skupin zaměstnavatelské a zaměstnanecké, která přinesla změnu v právnických methodách, neboť místo státních zákonů, upravujících otázku pracovní smlouvy, nastupují zde dohody sjednané interesovanými činiteli.

Nepěkným zjevem byla řeč vládního delegáta kolumbijského Restrepa, který ve své řeči nevybíravými slovy protestoval proti Společnosti Národů, že pěstuje styky se sovětským Ruskem a když proto byl upozorněn předsedou konference a požádán, aby řeč ukončil, ježto překročil již řečnickou lhůtu, dopustil se i hrubé netaktnosti vůči předsedovi konference.

Francouzský dělnický delegát Jouhaux, jehož řeč ke zprávě ředitelově je každým rokem s velkým zájmem sledována, protože — jako jeden z nejlepších řečníků konference — je vždy mluvčím celé dělnické skupiny, pojednal letos o finanční otázce a hospodářském problému Mezinárodního úřadu práce. Stěžoval si na projevený úmysl zaměstnavatelů snížiti rozpočet Mezinárodního úřadu práce a žádal naopak jeho zvýšení, aby tak úřad mohl dostáti všem novým úkolům, které na poli sociálním a hospodářském ho čekají a které jasně určila hospodářská mezinárodní

konference z r. 1927. Sdělil, že dělnická skupina nevyhledává cestu násilí, ale kdyby zaměstnavatelé se vzpírali oprávněným jejím požadavkům, pak by jí nic jiného nezbývalo. Švédský dělnický delegát Thorberg žádal, aby mezinárodní kontrole byly podrobeny nejen státy, které ratifikovaly mezinárodní konvence, nýbrž též státy, které dosud neratifikovaly a sice tím způsobem, že by mezinárodně byly zkoumány důvody těchto států pro neratifikování té či oné konvence. O dělnických odborových organisacích na Dálném východě mluvili dělničtí delegáti čínský a japonský a v uznání, že konference práce je pro dělnictvo těchto zemí velmi důležitou tribunou řečnickou ujišťují Mezinárodní úřad práce svými sympatiemi.

Holandský dělnický delegát Kupers poukázal na podkladě šetření provedeného amsterodamskou odborovou internacionálou na nedodržování ratifikované konvence o 8hod. době pracovní se strany Bulharska a Československa, jemuž vytýkal stále rok od roku stoupající počet hodin práce přes čas, jdoucí do milionů ročně, a nedostatečné honorování této práce přes čas a konečně neprovádění této konvence v dopravě na železnicích a na poštách.

Ředitel Mezinárodního úřadu práce Albert Thomas ve své dlouhé řeči, která bývá sledována každoročně s neobyčejným zájmem nejen účastníků konference, nýbrž i četného obecenstva, odpověděl na všechny důležitější kritiky činnosti Mezinárodního úřadu práce, na stížnosti, podněty a dotazy. V úvodu své řeči charakterisoval činnost Mezinárodního úřadu práce jako všesvětovou. Vyzdvihl účast celé delegace čínské i účast Brasilie na konferenci, třebaže tento stát není členem Společnosti Národů. Vyslovil politování nad neúčastí Argentiny na letošní konferenci a projevil naději, že se budoucně tento stát konferencí práce zúčastní. Stejně vyslovil i přání po brzké účasti sovětského Ruska, Spojených států severoamerických, Mexika i Egypta na konferencích práce. Uvedl potěšitelný vzrůst počtu států na konferenci zastoupených i každoroční vzrůst počtu nových ratifikací mezinárodních úmluv a vyslovil zejména radost Mezinárodního úřadu práce nad prohlášením britského delegáta o brzkém ratifikování úmluvy o pracovní době se strany Velké Britanie. Nicméně musil se ředitel zabývati ve své odpovědi i stížnostmi dělnických zástupců do pomalého postupu ratifikování úmluv. Věnoval pozornost i otázkám Dálného východu, zejména Číny, dále zvýšení celní ochrany Spojených států severoamerických a její účinkům sociálním. Na výtky zaměstnavatelské skupiny vyslovené zejména jugoslávským delegátem Čurčinem, že Mezinárodní úřad práce se zabývá příliš otázkami hospodářskými a že by v tom směru měla býti jeho činnost omezena, pravil ředitel, že je nemožné pojednávati o mnohých otázkách sociálních, aniž při tom nutno vzíti v úvahu též podmínky technické a hospodářské, a při tom že je tedy spolupráce Mezinárodního úřadu práce s hospodářskou sekcí Společnosti národů nutná. K dotazu vládního delegáta japonského Yoshisaky po programu Mezinárodního úřadu práce pro budoucnost sdělil ředitel, že stabilisace politických, hospodářských a sociálních poměrů příští dekády činnosti Mezinárodního úřadu práce dovolí úřadu sestavení pevného programu a že bude nutno především přistoupiti ke konečné úpravě ochrany dětí, žen a domorodců v koloniích a ke konečnému vyřešení otázky pracovní doby.

III. Denní pořad jednání.

Prvé dva body denního pořadu letošního zasedání Mezinárodní konference práce byly projednávány již ve druhém zasedání a týkají se ochrany zaměstnanců proti pracovním úrazům.

Prvý bod programu pojednává o zábraně pracovním úrazům vůbec, druhý o specielní ochraně dělníků zaměstnaných nakládáním lodí a skládáním zboží z nich proti úrazům.

1. Zábrana úrazům.

Otázka zábrany úrazové vůbec zahrnovala sama několik podružnějších otázek seskupených kolem hlavního problému, a sice: 1. všeobecné zásady úrazové zábrany, na nichž byl vypracován na podkladě loni přijatého dotazníku návrh doporučení, 2. otázku břemen a zjevné označování jejich váhy, aby se předešlo tomu, že ke zdvihání jich se použije nedostatečných zdvihacích přístrojů a tím snadno způsobí se úrazy zaměstnancům při zdvihání břemen pracujícím; 3. otázku ochranných zařízení u strojů hnaných motorickou silou: 4. otázku nového zasedání Mezinárodní konference statistiků práce.

Návrh doporučení, týkajícího se všeobecných zásad úrazové zábrany, předložený konferenci k přijetí, měl 20 bodů, jež možno shrnouti ve tři hlavní skupiny. Prvá část jedná o vědeckých badáních týkajících se příčin pracovních úrazů a prostředků jak jim zabrániti. Jedná o nutnosti organisování takových vědeckých badání a potřebě rozšíření známosti docílených výsledků v jednom státě též do států druhých prostřednictvím Mezinárodního úřadu práce, dále o rozvoji statistiky úrazové v jednotlivých státech na pokud možno jednotných zásadách, aby bylo možné mezinárodní srovnávání a konečně o poukazu na důležitost lidského činitele při této otázce. Druhá skupina ustanovení návrhu týká se jednak metod určených k zajištění nutné spolupráce mezi různými zájemci na dobrém úspěchu pracovní zábrany, zejména mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, dále nutnosti poučování o zásadách pracovní zábrany, a to jak mezi zaměstnanci tak i ve škole, a o důležitosti výběru povolání, a dále organisace poskytnutí prvé pomoci v závodech. Třetí skupina ustanovení návrhu doporučuje, aby do národních zákonodárství států byly pojaty: zodpovědnost zaměstnavatele za bezpečnost v podniku; povinnost zaměstnanců zachovávati bezpečnostní předpisy; povinnost vyslechnouti při sdělávání bezpečnostních nařízení též zaměstnance a povolati je ke spolukontrole nad prováděním těchto předpisů; úřední zkoumání plánů podniků průmyslových před početím prací; pravomoc živnostenských inspektorů; způsob, jak nositel úrazového pojištění by měl přispívati k úrazové zábraně.

Účelem návrhu mezinárodní úmluvy o povinnosti udati znatelně váhu zboží u kusů těžších než 1000 kg a určených k dopravě po lodi je ochrana dělníků zaměstnaných při nakládání a skládání zboží z lodi, neboť by jinak mohlo býti použito přístrojů k dopravě zboží na loď nebo z lodi sestrojených pro dopravu lehčích kusů, a mohlo by tak snadno dojíti k velmi těžkým úrazům zaměstnanců.

Konečně doporučení o ochranných zařízeních u strojů hnaných motorickou silou má rovněž poskytnouti bezpečnost zaměstnancům přicházejícím s těmito stroji do styku, neboť jak zaměstnavatel tak i továrník stroje takové vyrábějící má býti zodpovědněn za to, že stroje ty jsou opatřeny bezpečnostními zařízeními.

Dělnická skupina na konferenci přistupovala k definitivnímu projednávání otázky úrazové zábrany u vědomí velké důležitosti tohoto problému. Tanulo jí na mysli, že tisíce dělníků zmírá ročně v jednotlivých státech — ve Spojených státech severoamerických dokonce desetitisíce — jako oběti pracovních úrazů, dále že počet pracovních úrazů, které nepřivodí smrt dělníkovu, obnáší statisíce ročně v jednotlivých průmyslových státech a že ohromné škody jsou tím způsobovány národnímu hospodářství. A přec lze těmto škodám z valné části předejíti a úrazům do značné míry zabrániti vybudováním řádné úrazové zábrany. Toho si byly vědomy i vlády a proto ve svých odpovědích na loni konferencí přijatý dotazník usilují o to, aby ve všech státech byla učiněna opatření směřující ke zmenšení počtu pracovních úrazů.

Komise, která projednávala otázku zábrany úrazové čítala 34 zástupců vlád a po 17 zástupcích skupiny zaměstnavatelské a zaměstnanec-

ké, kteří měli po 2 hlasech, kdežto delegáti vládní jen po jednom hlase. Předsedou komise a zpravodajem pro plenum byl zvolen vládní delegát britský sir Malcolm Devigne a místopředsedy byli zaměstnavatelský delegát belgický Gerard a dělnický poradce německý Sachs. V deseti pracovních schůzích byla projednána zevrubně zejména otázka všeobecných zásad úrazové zábrany. Zaměstnavatelská skupina přednesla celou řadu pozměňujících návrhů, které však většinou byly zamítnuty. Zmíníme se jen o některých z nich. O všech těchto návrzích bylo však velmi dlouho jednáno a proto jednání komise postupovalo velmi pozvolna a někdy bylo vedeno dokonce pod dojmem tiché obstrukce skupiny zaměstnavatelské.

Již otázka rozvrhu působnosti připravovaného doporučení byla sporná. Byly podány návrhy, aby doporučení se vztahovalo jednak na veškerý průmysl, jednak pouze na určité průmyslové závody, vyjmenované v některých mezinárodních úmluvách přijatých ve Washingtoně, naproti tomu zaměstnanci navrhovali, aby doporučení zahrnovalo i ochranu zaměstnanců v zemědělství. V komisi tento návrh skupiny dělnické byl zamítnut, v plenu konference byl však přijat. Má se tudíž doporučení vztahovati nejen na všechny průmyslové podniky uvedené v některých washingtonských konvencích, nýbrž též na zemědělství. V úvodu byla na návrh dělnické skupiny zdůrazněna spolupráce dělnických organisací na úrazové zábraně.

Zamítnut byl sice v komisi návrh vládního delegáta britského, aby každý pracovní úraz určitého stupně nebezpečnosti byl ihned ohlášen úřadům živnostenské inspekce a aby úrazy smrtelné byly vyšetřovány na místě, ale změněna ustanovení původního návrhu, pokud jde o vědecké badání a sice tak, že každý stát má učiniti nutná opatření, jednak k zajištění sbírání a využití poučení týkajících se příčin a podmínek úrazů, jednak k vybudování statistiky. Výsledky vědeckého šetření mají býti vzájemně jednotlivými státy sdělovány a přímo vyměňovány i názory. Nebyl přijat návrh, aby vědecké instituce zabývající se zkoumáním pracovních úrazů, skládaly se též ze zástupců zaměstnanců.

Při jednání v komisi o tak zv. bezpečnostních výborech, jichž členy měli býti též zástupci dělnictva, a o spoluúčasti zaměstnanců na kontrole nad zachováváním bezpečnostních předpisů došlo k dlouhé a velmi důležité rozpravě a na konec učiněn byl požadavkům a námitkám zaměstnavatelským ústupek čistě formelní a usneseno, že pouze dělníci řádně kvalifikovaní mohou se účastniti kontroly nad zachováváním bezpečnostních opatření jako členové inspekce práce. Vyhověno bylo dále námitkám zaměstnavatelů, že pořádání nucených prohlídek závodů se strany zaměstnanců i z jiných závodů mohlo by býti zneužito k průmyslové špionáži a byl přijat zprostředkující návrh, že takové prohlídky mohou se díti jen se svolením majitele závodu. Při projednávání ustanovení návrhu o spolupráci odborových organisací zaměstnaneckých na výchově svých členů o ochraně proti úrazům žádala skupina dělnická, aby k tomuto ustanovení byla přičleněna věta: „Tuto spolupráci mají zaměstnavatelé usnadniti a plně uznati odborové organisace plnící tuto svoji úlohu.“ Návrh však, který mohl býti pro řádně vybudované odborové organisace nebezpečný proto, že by tím bylo podporováno t. zv. odborové hnutí žluté, byl zamítnut, ale přijat pozměňující návrh zaměstnavatelů k témuž bodu programu, podle něhož má býti zajištěna spolupráce zaměstnavatelů při výchově zaměstnanců o pracovní zábraně. Rozšířeno bylo dále ustanovení o povinnosti vlády rozšířiti tiskopisy o bezpečnosti a určené k informaci zaměstnanců a přestylisováno bylo ustanovení návrhu o vyučování o úrazové zábraně na školách.

Komise přijala dva návrhy dělnické skupiny o poskytnutí prvé pomoci při úrazu, ale zamítla návrh vládního delegáta britského, aby ustanovení o povinnosti státu učiniti opatření k zajištění minima bezpečnosti bylo nahraženo ustanovením pružnějším, dále zamítla návrhy skupiny

zaměstnavatelů, aby jednak při stanovení povinnosti zaměstnavatele zařídíti a vésti svůj podnik tak, aby dělníci v něm zaměstnaní byli při práci bezpeční, přihlíželo se též k hospodářským možnostem podniku, jednak aby zaměstnavatelé nebyli činěni zodpovědnými za to, že zaměstnanci v jich podniku zaměstnaní budou zpraveni o možných nebezpečích jejich zaměstnání a o ochranných zařízeních. Pozměněno bylo též částečně ustanovení původního návrhu o pravomoci živnostenského inspektora nařídíti zaměstnavateli v každém případě, jakým povinnostem má zadost učiniti, a dále ustanovení o úloze, jakou úrazové pojišťovny veřejné nebo soukromé mohou hráti při pracovní zábraně.

Návrh doporučení byl přijat v plenu 91 hlasem proti 19 hlasům. Jeho znění stejně jako znění všech na XII. Mezinárodní konferenci práce přijatých úmluv a doporučení uveřejníme v příštím čísle „Sociální revue".

Pokud jde o návrh úmluvy o označování hrubé váhy zboží u kusů dopravovaných po lodi, nebylo sice jednání tak obtížné, nicméně i zde bylo nutno překonati určité nesnáze. Zaměstnavatelská skupina navrhovala, aby návrh úmluvy byl přeměněn na návrh doporučení. Stanovisko to však bylo většinou komise zamítnuto a schválen návrh předložený Mezinárodním úřadem práce a doplněn pouze vysvětlením, že povinnost dohledu na označování váhy zboží přísluší pouze státu, v němž zboží bylo předáno dopravě, a nikoli též státům transitním. Návrh úmluvy byl přijat v plenu 82 hlasy proti 24.

Proti návrhu doporučení o opatření strojů hnaných motorickou silou bezpečnostními opatřeními vyslovila se skupina zaměstnavatelská z několika důvodů, avšak původní návrh vypracovaný Mezinárodním úřadem práce byl přijat jen s nepatrnou změnou. Výsledek hlasování v plenu konference byl 75 hlasů pro a 25 proti.

Jednomyslně bylo pak přijato plenem usnesení komise, aby místo Mezinárodním úřadem práce navrhované resoluce o brzkém svolání mezinárodní konference statistiků práce byla požádána správní rada úřadu práce, aby svolala konferenci odborníků za účelem zkoumání otázky úrazové zábrany.

2. Ochrana dělníků zaměstnaných nakládáním lodí a skládáním zboží z nich proti úrazům.

Komise pověřená propracováním této otázky byla 39členná (13 členů z každé skupiny) a zvolila předsedou vládního delegáta španělského hr. de Altea, místopředsedou za skupinu zaměstnavatelskou britského poradce Jenkina Jonese a za skupinu dělnickou britského poradce Bevina a zpravodajem švédského vládního poradce Eggerta. Schůzí konala komise 25. Komise jednala na podkladě podrobně vypracovaného návrhu Mezinárodního úřadu práce. Návrh se neomezil pouze na zásady, nýbrž zabíhá do značných podrobností. Má ustanovení o přístupech z pevniny na loď, o přepravě zaměstnanců po vodě z nábřeží na loď, o přístupu do spodních komor lodi, o zdvihacích přístrojích používaných jak na zemi tak na lodi při nakládání zboží, o bezpečnostních zařízeních při motorech, transmisích, elektrických kabelech, o tom, aby při skládání zboží na hromadu nebo vykládání takového hromadného zboží nepoužívalo se nebezpečných způsobů práce; ustanovení o zaručení bezpečnosti dělníků dopravujících zboží na lodi po žebřících, dále o bezpečnosti dělníků pracujících s látkami výbušnými, hořlavými, žíravými nebo v jejich blízkosti; konečně ustanovení o účinné kontrole, aby všechna bezpečnostní nařízení byla zachovávána, aby znění těchto nařízení bylo na viditelných místech na pracovištích vyvěšeno a aby postaráno bylo o pomoc raněným.

Také při projednávání tohoto bodu programu byly projednávány v komisi nejprve otázky rázu všeobecného, zejména má-li konference pro tento bod programu přijmouti návrh úmluvy nebo doporučení. Zaměstnavatelé navrhovali, aby otázky ochrany práce na lodích byly pojaty do

úmluvy, kdežto pro ochranu práce na zemi nebo současně na zemi i na lodi, aby byl přijat pouze návrh doporučení. Tento návrh byl však většinou komise zamítnut, stejně jako návrh, aby návrh úmluvy dotýkal se jen té části práce na zemi, která podle národního zákonodárství má přímý vztah k práci na lodi. Také návrh skupiny zaměstnavatelské, aby návrh úmluvy se nevztahoval na plavbu vnitrozemskou, byl většinou komise i plena konference zamítnut.

Při projednávání návrhu úmluvy předloženého Mezinárodním úřadem práce podle jednotlivých článků doznal prvotní návrh několik změn. Komise stanovila především přesněji pravidla, jichž nutno dbáti při zajištění bezpečnosti pracoviště na souši a bezpečnosti pravidelných přístupů z pevniny na loď, dále přísnější předpisy o ohrazení nebo uzavření palubních otvorů a rovněž i ustanovení o pracovní metodě při nakládání nebo skládání zboží. Také nejdůležitější část návrhu, týkající se bezpečnosti přístrojů, zejména přístrojů zdvihacích, doznaly po dlouhé rozpravě značných změn na prospěch ochrany zaměstnanců, neboť některá ustanovení původního znění návrhu byla ve svém dosahu rozšířena nebo podrobněji rozvedena. Na prospěch zaměstnanců změněn původní návrh také ve své části jednající o bezpečnosti práce v blízkosti látek nebezpečných pro zdraví nebo život dělníkův.

Návrh úmluvy o ochraně dělníků zaměstnaných při nakládání lodí a skládání zboží z nich proti úrazům byl v plenu přijat 75 hlasy proti 22. Stejně velkou většinou byly přijaty i dva návrhy doporučení jednak o uzavírání vzájemnostních úmluv mezistátních, směřujících k zajištění provádění shora uvedené úmluvy, jednak o povinnosti vlád přibrati ke spolupráci o této otázce zúčastněné odborové organisace zaměstnanecké a zaměstnavatelské. Jednomyslně byl přijat návrh resoluce vyzývající správní radu MÚP., aby zřídila mezinárodní technickou komisi, která by vypracovala vzorné nařízení o ochraně dělníků zaměstnaných nakládáním lodí a skládáním zboží z nich.

Dr. Jos. Kotek:

XII. Mezinárodní konference práce.

(Pokračování.)*)

3. Nucená práce domorodců v koloniích.

Velmi obsažná zpráva Mezinárodního úřadu práce o této otázce denního pořadu je výsledkem ankety a studia úřadu o velmi ožehavém tomto problému, jež úřad podnikl na přímý podnět Společnosti národů za přispění povolaných znalců v otázce nucené práce domorodců v koloniích. Společnosti národů šlo hlavně o to, aby zavedením anebo udržením nucené nebo povinné práce domorodců v koloniích nebyla vytvořena situace obdobná otroctví, které Společností národů bylo zvláštní úmluvou, přijatou v r. 1926, zakázáno. Uvedená zpráva Mezinárodního úřadu práce podává nám podrobný přehled prakse koloniálních mocností v tomto směru a jejich stanovisko k této nesnadné otázce, s níž se nám vynořuje celý souhrn otázek politiky koloniální doprovázené často bídou, tělesnými tresty, oloupením anebo i otroctvím domorodců.

Než byla tato otázka denního pořadu konference svěřena k podrobnému projednání zvláštní 36členné komisi, byla v plenu konference o ní provedena po 2 dny generální debata. V ní skupina dělnická podrobila velmi ostré kritice koloniální politiku států s koloniemi, prohlásila se proti jakékoli formě nucené práce v koloniích a žádala mezinárodní kontrolu nad tím, aby v koloniích byli domorodci přidržováni k nucené práci. Zástupci států kolonisujících brojili sice proti práci nucené, požadovali však většinou ponechání povinné práce domorodců k místním účelům veřejným a pro podniky veřejné a to proto, že to podle jejich tvrzení vyžaduje hospodářský a civilisační zájem kolonií. Skupina zaměstnavatelská zavrhovala nucenou práci domorodců ve prospěch jednotlivců a soukromých společností a ohlašovala předem, že bude v komisi žádati určité zmírnění dotazníku, vypracovaného Mezinárodním úřadem práce.

Výsledkem debat komise jsou vlastně dotazníky dva, jeden o přijetí úmluvy a druhý o přijetí doporučení. Obsahem příští úmluvy o nucené práci má býti omezení a úprava nucené práce, kdežto doporučení má obsahovati různé návrhy vládám v otázce nucené práce. V komisi stala se velmi spornou

*) V minulém čísle Sociální revue v první části tohoto článku má býti uvedeno, že zástupcem zaměstnavatelů československých v komisi pro úrazovou zábranu byl gen. tajemník zaměstnavatelské úřadovny něm. svazu průmyslníků z Československa Dr. R. Fernegg.

již prvá otázka dotazníku, navrženého úřadem, která mluvila jen o omezení a úpravě nucené práce, kdežto dělničtí zástupci v komisi žádali úplné odstranění nucené práce. Většinou komise bylo pak přijato kompromisní znění otázky prvé, které sice mluví o úplném zrušení nucené práce, ale mluví současně o úpravě této práce po dobu přechodnou. Jako definice práce nucené přijata byla definice navržená úřadem, podle níž rozumí se jí práce nebo služba, která je požadována od někoho pod hrozbou trestu a k jejímuž výkonu on se dobrovolně nezavázal. Dotazník připouští navržení výjimek ze zákazu nucené práce v případě t. zv. vyšší moci (živelní a jiné pohromy, a pod.), obsahuje dále otázku, má-li býti nucená práce povolena jen tehdy, selhaly-li prostředky opatřiti pracovníky dobrovolné, má-li býti pro potřeby soukromé zakázána vůbec, mluví dále o ochraně nuceně pracujících, pokud jde o jejich mzdu a pracovní dobu, délku nucené práce, ochraně proti úrazu a nemoci. Z obsahu dotazníku vyňata byla otázka pracovní smlouvy dlouhodobé, neboť ta má podle přijaté resoluce tvořiti samostatný bod některé z příštích konferencí, dále otázka nucené práce ve státech svobodných.

Skupina dělnická, když již nemohla dosáhnouti okamžitého úplného zrušení nucené práce domorodců, žádala aspoň její omezení na minimum s úmyslem jejího odstranění úplného v době nejkratší a požadovala záruky proti znemožnění nadužívání takto povolených případů vyžadování nucené práce. Přesto, že v mnohých důležitých otázkách získaly pozměňovací návrhy skupiny dělnické většinu (na př. návrhy, aby práce nucená nebyla ukládána ženám, dětem, osobám starým a práce neschopným), přec zástupci skupiny dělnické v komisi viděli v přijatém znění dotazníku zakrytý pokus skupiny zaměstnavatelské a vládní ponechati otázku nucené práce v celku v dosavadním stavu a naopak jí pro budoucnost »kodifikovati« a proto předložili plenu konference minoritní votum. Toto minoritní votum obsahuje zejména požadavky, aby do dotazníku byly vloženy otázky týkající se svobody odborového sdružování se domorodců v koloniích, osmihodinné doby pracovní a mezinárodní kontroly nad prací domorodců. V plenu byly pak zamítnuty návrhy skupiny dělnické na škrtnutí ustanovení dotazníku o tradicionelním právu šéfů domorodých kmenů v otázce nucené práce, dále o požadování nucené práce na místo daní. Znění dotazníku bude otištěno v příštím čísle »Sociální revue«.

4. Pracovní doba soukromých zaměstnanců ve vyšších službách.

První zasedání Mezinárodní konference práce ve Washingtoně r. 1919 omezilo svoji úlohu o stanovení maximální pracovní doby denní nebo týdenní pouze na zaměstnance v závodech průmyslových a ponechalo omezení pracovní doby v ostatních odvětvích hospodářské činnosti na dobu pozdější. Otázka pracovní doby námořníků byla řešena na konferenci v Janově r. 1920, ale přijata tam byla pouze dvě doporučení, z nichž jedno týká se omezení pracovní doby v plavbě rybářské, druhé pracovní doby v plavbě vnitrozemské. Teprve na XIII. konferenci, která právě v Ženevě zasedá (říjen 1929), má býti řešena otázka omezení pracovní doby v plavbě námořní. Na

denní pořad XII. konference byla dána úprava pracovní doby soukromých úředníků a zřízenců, zejména v obchodech a kancelářích.

Podkladem pro jednání konference o tomto bodu programu byla obšírná zpráva Mezinárodního úřadu práce o úpravě pracovní doby soukromých úředníků a zřízenců v různých státech a úřadem vypracovaný návrh dotazníku na vlády. Ze zprávy úřadu vysvítá, že z celkového počtu 31 probraných národních zákonodárství 25 stanoví pracovní dobu i pro tuto kategorii zaměstnanců na 8 hodin denně nebo 48 hodin týdně, některé ještě níže. Některá zákonodárství stanoví pro obchody úpravu zvláštní. Ve většině států vztahují se zákony o omezení pracovní doby společně na dělnictvo i na soukromé úředníky a zřízence, kterýmžto výrazem ostatně nejsou ve všech státech zahrnuty tytéž kategorie zaměstnanců. — Přesto tedy, že zákonodárství jednotlivých států ukazují, že otázka tato může býti snadno mezinárodně řešena, přec prohlásila skupina zaměstnavatelská v generální debatě v plenu konference, že ji nepokládá za zralou, aby mohla býti definitivně řešena na konferenci r. 1930 a uváděla, že eventuelně přijatá mezinárodní úmluva bude neproveditelná. Skupina dělnická vyvracela námitky z řad zaměstnavatelů proti projednávání předmětné otázky a proti případnému přijetí úmluvy o omezení pracovní doby pro zaměstnance v obchodech, kancelářích a pro úředníky a zřízence vůbec, uvádějíc, že tyto skupiny zaměstnanců jsou ještě v mnohých státech nuceny pracovati 10 až 14 hodin denně, že proto potřebují mezinárodního zajištění maximálního 8 hod. pracovního dne nebo 48 hod. týdne stejně jako dělníci a že mezinárodní úprava je možná, protože celá řada států zavedla mezinárodní 8hodinovou dobu pracovní jak pro dělníky, tak pro námezdní pracovníky duševní.

Předsedou zvláštní 78členné komise, pověřené podrobným probráním otázky pracovní doby soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, byl italský vládní delegát Giordani a místopředsedy italský delegát zaměstnavatelský Olivetti a švýcarský delegát dělnický Schürch. Zpravodajem byl bývalý francouzský ministr práce Justin Godart. K návrhu dotazníku na vlády, vypracovaného Mezinárodním úřadem práce, podáno bylo během jednání komise na sto pozměňovacích a doplňujících návrhů. Protože některé z těchto dodatků, třebas jich účelnost a vhodnost byla všeobecně uznávána, byly by znamenaly značné a pro dotazník nemožné prodloužení znění původního návrhu dotazníku, bylo komisí usneseno, že takové návrhy budou pojaty k dotazníku jako jeho výklad a vlády budou požádány o odpověď i na tyto vysvětlující nebo dodatkové otázky. Toto usnesení týkalo se zejména návrhu britského vládního delegáta, aby do dotazníku byl pojat seznam celé řady kategorií soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, o nichž má býti vládami rozhodnuto, mají-li býti též zahrnuty příští úmluvou o pracovní době zaměstnanců ve vyšších službách či nikoliv. Jinak přijala komise řadu pozměňujících návrhů, vycházejících jak z řad zaměstnanců nebo zaměstnavatelů, tak i ze skupiny vládní. V celku však možno říci, že i v dotazníku pozměněném zachována byla tendence úřadu a stanovisko zaměstnanců, aby vlády se vyslovily pro omezení pracovní doby úředníků a zřízenců na 8 hod. denně nebo 48 hod. týdně. Pokud jde o rozsah působ-

nosti budoucí úmluvy nebo doporučení, mají se vlády vyslovit, navrhují-li nějakou všeobecnou definici soukromých úředníků a zřízenců, nebo mají-li býti vyjmenovány všechny kategorie zaměstnanců, na něž se má úmluva neb doporučení vztahovati. V dotazníku je též pamatováno na to, aby se vlády vyslovily o tom, co nutno rozuměti pracovní dobou, je též pamatováno na řešení otázky pracovního odpočinku, práce přes čas, rozvržení pracovní doby, kontroly se strany inspekce práce, otázky výjimek a pod.

5. Ostatní otázky denního pořadu XII. Mezinárodní konference práce.

Dvanáctému zasedání Mezinárodní konference práce byla předložena kromě čtyř svrchu již uvedených hlavních bodů programu též řada resolucí. Dvě z nich týkají se pracovní doby ve sklárnách. Prvou navrhl dělnický německý delegát Müller a doporučil v ní, aby na některé z příštích konferencí byla projednána otázka zavedení 4 směn ve sklárnách s nepřetržitým provozem a aby za každou 8hodinovou směnou byl zaměstnanci poskytnut 24hodinný odpočinek. V druhé resoluci navrhl dělnický delegát belgický Mertens, aby se v nejbližší době zabývala Mezinárodní konference práce otázkou pravidelného týdenního klidu ve sklárnách. Třetí resoluci předložil francouzský dělnický delegát Jouhaux a doporučil v ní správní radě Mezinárodního úřadu práce, aby umožnila úřadu práce zabývati se všemi možnými otázkami sociálně a hospodářsky politickými tím, že nebude rozpočet úřadu zmenšován, nýbrž naopak zvyšován a tak úřadu umožněno plniti řádně všechny úkoly, jež od něho jsou očekávány. Další resoluce, předložená dělnickým delegátem holandským Kupersem, navrhuje, aby v r. 1931 zabývala se Mezinárodní konference práce úpravou pracovních podmínek domorodců v koloniích pomocí pracovních smluv.

Pátá resoluce, navržená dělnickým delegátem švýcarským Schürchem a týkající se opatření sloužících ke snížení nezaměstnanosti, byla současně se studií Mezinárodního úřadu práce o vlivu kolísání měny na vzrůst nezaměstnanosti, o vlivu odbytové krise v průmyslu uhelném a textilním na nezaměstnanost a o stěhování dělnictva, způsobeného nezaměstnaností projednávána zvláštní komisí, zřízenou plenem konference, a výsledkem jejího jednání je přepracovaná a rozšířená resoluce Schürchova, jíž správní rada Mezinárodního úřadu práce byla vyzvána, aby podporovala Společnost národů v jejích snahách na zjištění příčin kolísání kupní ceny peněz a jeho působení na hospodářský život, a aby pokračovala ve studiu příčin nezaměstnanosti, přihlížejíc zejména ke vlivu přírůstku obyvatelstva, tvoření nových průmyslových odvětví a racionalisace na nezaměstnanost. Současně se správní rada Mezinárodního úřadu práce žádá, aby zkoumala, může-li býti na pořad jednání konference v r. 1930 dána otázka nezaměstnanosti horníků.

Šestou resolucí žádal maďarský vládní delegát Marffy-Mantuano, aby správní rada Mezinárodního úřadu práce navrhla některé z příštích konferencí práce doplnění mezinárodní úmluvy o zacházení s cizinci, vypracované

Společností národů, ve směru podpory cizích dělníků v případě invalidity, stáří a úmrtí.

Další řada resolucí, předložených dvanáctému zasedání konference práce, týkala se problémů asijských, jimž věnuje Mezinárodní úřad práce čím dál tím větší pozornost. Resoluce, navržená čínským vládním delegátem, která žádala, aby podniky cizích příslušníků v asijských zemích byly zbaveny práva exteritoriality nebo podobných výsad a byly podrobeny domácímu zákonodárství, dala podnět k velmi živé rozpravě povahy politické, do níž zasáhl mezi jinými vládní zástupce Velké Britanie, který se vyslovil proti navržené resoluci, a vládní delegát německý, který se naopak přimlouval za její přijetí. Resoluce nedosáhla však požadované většiny a byla proto zamítnuta. — Čínský dělnický delegát žádal ve zvláštní resoluci, aby správní rada Mezinárodního úřadu práce dala na pořad konference roku 1930 otázku rovného zacházení s cizím barevným dělnictvem jako s dělnictvem tuzemským na území států, které jsou členy Mezinárodní organisace práce. — Dělnický delegát indický předložil resoluci, jíž Správní rada je žádána, aby při příležitosti uplynutí 10 let od přijetí mezinárodní úmluvy o osmihodinové době pracovní předložila návrh na její revisi v tom směru, aby výjimky, jež tato úmluva povoluje Japonsku a Indii, byly nyní odstraněny, a aby oba tyto státy byly úplně na roveň postaveny státům ostatním. — Japonský dělnický delegát podal návrh resoluce, aby na některé z příštích konferencí byla přijata úmluva o zákazu zaměstnávání dělníků mladších 18 let pracemi pod zemí.

Na pořadu jednání XII. Mezinárodní konference práce byla též, jako na programu ostatních konferencí, zpráva komise pověřené zkoumáním, jak státy, které některé z mezinárodních úmluv, přijatých konferencemi práce, ratifikovaly, tyto úmluvy skutečně provádějí. V této komisi zpravodajové o jednotlivých úmluvách vytýkali ve svých písemných zprávách našemu státu dosti četné, buď skutečné nebo zdánlivé, rozpory mezi naším zákonodárstvím a námi přijatými mezinárodními úmluvami. Zejména bylo upozorňováno na to, že náš zákon o osmihodinové době pracovní mluví o maximálním osmihodinovém pracovním dnu n e b o 48hod. pracovním týdnu, kdežto washingtonská konvence mluví o 8hod. pracovním dnu a 48hodinném pracovním týdnu. Dále bylo našemu zákonu o pracovní době vytýkáno, že nestanoví, že práce přes čas musí býti honorována aspoň 25% nad normální mzdu. Vládní zástupce československý v této komisi zdánlivé rozpory vysvětlil a, pokud jde o rozpory skutečné, uvedl, že skutečná prakse při provádění Československem přijatých úmluv odpovídá plně předpisům těchto úmluv i v případech, kde snad naše zákonodárství se zněním úmluvy plně se nekryje anebo je v něm mezera. Všechna sdělení a vysvětlivky čsl. vládního zástupce byla komisí vzata na vědomost a v souhrnné zprávě komise pro plenum konference byla tato skutečnost výslovně uvedena. V plenu konference vystoupil však při projednávání zprávy komise dělnický holandský zástupce Kupers a vytýkal našemu státu, že neplní přijatou konvenci o osmihodinné době pracovní, protože zákonná pracovní doba je prý u nás přestupována velmi častým povolováním práce přes čas. Dále uváděl zmíněný řečník, že platnost našeho zákona o osmihodinné době pracovní byla v roce 1919 zvláštním na-

řízením pro železniční dopravu prozatím odsunuta, že však toto nařízení a tím suspendování platnosti osmihod. doby pracovní pro železnice nebylo dosud odvoláno.

Ke konci zprávy o vlastním programu konference práce sluší se ještě zmíniti o rozřešení znovu a znovu se vynořující otázky překladů řečí na konferenci do neúředních jazyků úřadu, zejména tedy do němčiny, španělštiny a jiných řečí. Výtahy protokolů o jednání ve schůzích plena jsou již vydávány německy a španělsky. Kromě toho je postaráno o současné telefonické rozšíření překladů pronášených řečí v plenu do 5 jiných řečí a v komisích byly řeči překládány do neúředních jazyků tehdy, prohlásila-li aspoň ⅕ k hlasování oprávněných členů komise písemně, že nemůže dostatečně sledovat jednání vedené v řečech úředních, t. j. ve francouzštině a angličtině. Prakticky to znamenalo, že veškeré jednání v komisích dělo se — vedle francouzsky a anglicky — též německy.